

B. ZAKŁAD POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO I SĄDOWNICTWA ADMINISTRACYJNEGO

BARBARA ADAMIAK

Uniwersytet Wrocławski

ZAKŁAD POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO I SĄDOWNICTWA ADMINISTRACYJNEGO

Ochrona praw jednostki wobec władczej ingerencji administracji publicznej stanowi jeden z głównych nurtów badawczych prowadzonych w Instytucie Nauk Administracyjnych. Podniesienie do rangi praw podstawowych gwarancji procesowych ochrony praw jednostki wobec władczej ingerencji administracji publicznej znajdowało wyraz w strukturze organizacyjnej. W początkowym okresie w strukturze organizacyjnej Katedry Prawa Administracyjnego Wydziału Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego w 1961 r. został wyodrębniony Zakład Postępowania Administracyjnego, który następnie połączono, po utworzeniu Instytutu Nauk Administracyjnych w roku 1969, z Zakładem Prawa Administracyjnego.

Powrót w latach 80. ubiegłego wieku do koncepcji podstawowych gwarancji w ochronie praw jednostki — gwarancji procesowych, w tym gwarancji prawa do sądu, dał podstawy do wyodrębnienia organizacyjnego w Instytucie Nauk Administracyjnych, Zespołu Naukowego, którego głównym nurtem badawczym stały się instytucje procesowe administracyjnego prawa procesowego i prawa postępowania sądowoadministracyjnego. Z inicjatywy prof. dr. hab. Jana Jendrośki utworzony został w roku 1988 Zakład Postępowania Administracyjnego i Sądownictwa Administracyjnego. Rada Wydziału Prawa i Administracji powołała na stanowisko kierownika Zakładu prof. dr. hab. Jana Jendrośkę. Po jego przejściu na emeryturę kierownikiem Zakładu w roku 1989 została prof. dr. hab. Barbara Adamiak, która pełni tę funkcję obecnie.

Zakład Postępowania Administracyjnego i Sądownictwa Administracyjnego prowadzi badania w trzech obszarach, które łączy problematyka praw jednostki.

Pierwszy obszar badawczy dotyczy instytucji prawnych postępowania administracyjnego w ujęciu gwarancji prawnych ochrony praw jednostki. Badaniom poddano instytucje prawne ochrony praworządności, obejmujące cały system rozwiązań prawnych przesądających o zapewnieniu jednostce prawa do obrony w procesie autorytatywnej konkretyzacji norm prawa materialnego oraz weryfikacji tego procesu. Wymagało to całościowego spojrzenia na instytucje prawne prawa administracyjnego jako złożonego systemu regulacji prawnej, a zatem od konstrukcji ustrojowych przesądających o kompetencji organów administracji publicznej do wykazania współzależności prawa procesowego z prawem materialnym. Badania prowadzone były i są głównie w ujęciu koncepcji teoretycznych, ale z uwzględnieniem rozwiązań prawnych i oceną funkcjonowania w działaniu organów państwa. Prowadzone badania naukowe mają odpowiadać współczesnym wyzwaniom, co często znajduje odbicie w przyjętych regulacjach prawnych. W tym nurcie badań powstało wiele podstawowych publikacji, wśród których wymienić należy monografię B. Adamiak *Wadliwość decyzji administracyjnej* (Wrocław 1986), monograficzne ujęcie instytucji prawnych postępowania administracyjnego w pierwszym opracowanym w Polsce *Systemie prawa administracyjnego* (Warszawa 1978), t. III, autorstwa K. Jandy-Jendroński, J. Jendroński, rozdział III, pt. *System jurysdykcyjnego postępowania administracyjnego* oraz w drugim w Polsce opracowanym *Systemie prawa administracyjnego*, t. 9 (Warszawa 2010 i 2014) autorstwa B. Adamiak, *Prawo procesowe administracyjne*, rozdz. I–II, VI, VII § 17, 19 rozdz. VIII § 21–22, rozdz. X–XI, XII § 44–49, rozdz. XIII. Należy podkreślić udział pracowników Zakładu w opracowaniu komentarzy do kodeksu postępowania administracyjnego, współautorstwa J. Jendroński, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz* (Warszawa 1985 i 1989) oraz współautorstwo B. Adamiak *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz* (Warszawa 2014, wyd. 13). Komentarze te łączą ujęcie teoretyczne z normatywnym, mają duże znaczenie w praktyce działania organów administracji publicznej, o czym świadczą liczne wydania. Również w pracy naukowej L. Klat-Werteleckiej i K. Sobieralskiego można wskazać opracowania komentatorskie Kodeksu postępowania administracyjnego. Z zakresu problematyki postępowania administracyjnego zostały opracowane liczne monografie, artykuły oraz glosy.

Ten nurt badawczy był przedmiotem rozpraw doktorskich: B. Adamiak *Odwolanie w polskim systemie prawa administracyjnego* (Wrocław 1977) i L. Klat-Werteleckiej *Pozycja gminy w postępowaniu administracyjnym* (Wrocław 1997).

Drugi obszar badawczy to instytucje postępowania sądowoadministracyjnego. Badania naukowe dotyczyły podstawowych instytucji procesowych postępowania sądowoadministracyjnego, zaczynając od prawa do sądu, a następnie kształtujących prawa jednostki w postępowaniu sądowoadministracyjnym. Wyniki tych badań zostały przedstawione w wielu opracowaniach od monografii do komentarzy i glos. Można wśród ostatnich opracowań wymienić publikację B. Adamiak *Skarga i skarga kasacyjna w postępowaniu sądowoadministracyjnym. Komentarz* (Warszawa 2014).

Instytucje postępowania sądowoadministracyjnego były przedmiotem rozpraw doktorskich. Warto wskazać rozprawę doktorską K. Sobieralskiego *Wznowienie postępowania przed Naczelnym Sądem Administracyjnym* (Wrocław 2002) oraz liczne prace doktorskie opracowane przez doktorantów w ramach studiów doktoranckich.

Trzeci nurt badawczy realizowany w Zakładzie to instytucje postępowania egzekucyjnego. Badania naukowe rozpoczął prof. dr hab. J. Jendrośka pracą doktorską na temat *Postępowanie przymusowe w administracji*, a następnie pracą habilitacyjną *Zagadnienia prawne wykonania aktu administracyjnego* (Wrocław 1963). Szeroko problematykę postępowania egzekucyjnego podjęła prof. dr hab. L. Klat-Wertelecka w rozprawie habilitacyjnej pt. *Niedopuszczalność egzekucji administracyjnej* (Wrocław 2009).

THE DIVISION OF ADMINISTRATIVE PROCEEDINGS AND ADMINISTRATIVE COURTS

Summary

In the early period, in the organizational structure of the Department of Administrative Law at the Faculty of Law of the University of Wrocław in 1961, the Division of Administrative Proceedings was established. After the establishment of the Institute of Administrative Science in 1969, this division was joined with the Division of Administrative Law.

Return in the 1980s to the concept of basic guarantees of individual's rights protection — process guarantees, including the guarantee of the right to fair trial has given grounds for organizational separation of the Research Team in the Institute of Administrative Sciences. Its main research area included procedural institutions of administrative procedure law and administrative courts' procedure law. On the initiative of Professor Jan Jendrośka, in 1988, the Division of Administrative Proceedings and Administrative Courts was created. The Faculty Council of the Faculty of Law and Administration appointed Professor Jan Jendrośka head of the Division. After his retirement in 1989 Professor Barbara Adamiak became head of the Division, and she holds this position until today.

The Division of Administrative Proceedings and Administrative Courts conducts research in three fields, connected with the problem matter of individual's rights:

- the first one includes legal institutions of administrative proceedings as defined by the legal guarantees of individual's rights protection;
- the second concerns institutions of administrative court proceedings;
- the third concerns institutions of enforcement proceedings.